

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lenkų kalbos sintaksė	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): prof. dr. Kristina Rutkovska Kitas / a (-i):	VU Filologijos fakulteto Polonistikos centras

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (BA)	Privalomas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	Pavasario (4) semestras	Lenkų k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Mokėti lenkų kalbą \geq B1	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	64	69

Dalyko (modulio) tikslas		
Šiuo dalyku pirmiausia siekiama ugdyti gebėjimą suprasti ir analizuoti lenkų kalbos sistemą sintaksės lygmeniu, išvystyti sąsajas tarp gramatinių formų ir žodžių, žodžių junginių bei sakinių reikšmės bei, esant reikalui, juos lyginti su lietuvių kalbos reiškiniais; taip pat siekiama ugdyti studijuojančiųjų analitinį ir kritinį mąstymą, gebėjimą dirbti grupėje ir savarankiškai, nusiteikimą mokytis, siekti kokybės ir ją vertinti.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Išklausę šį dalyką, studijuojantieji: <ul style="list-style-type: none"> - įgis žinių apie sintaksinę lenkų kalbos sistemą; - gebės aprašyti, analizuoti ir aiškinti lenkų kalbos reiškinius sintaksės požiūriu, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus; - gebės išvystyti sudėtinės sintaksės reiškinį dalis ir ryšius tarp jų; - gebės taisyklingai vartoti pagrindines sintaksės sąvokas, atpažinti šalutinių sakinių tipus bei jų ekvivalentines konstrukcijas įvairiuose kontekstuose, taisyklingai sudaryti sudėtinius sakinius ir juos vartoti rašytinėje bei sakytinėje kalboje; - gebės gretinti lenkų kalbos sintaksės reiškinius su lietuvių kalbos reiškiniais, nustatyti ir paaiškinti jų panašumus ir skirtumus; - gebės kelti tikslus, pasirinkti užduočiai reikalingus išteklius ir metodus; - gebės rinkti ir sistematinti informaciją iš įvairių šaltinių; - gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku); 	Aiškinamosios ir įtraukiamosios paskaitos, tiriamieji metodai (informacijos paieška, mokslinės literatūros skaitymas), praktinės užduotys, pranešimo rengimas, praktiniai-operaciniai įgūdžių įtvirtinimo ir kartojimo metodai.	Egzaminas raštu (atvirojo ir pusiau atvirojo tipo praktinės užduotys, Semestro metu: 3 kontroliniai darbai (praktinės užduotys), pranešimas/ rašto darbas, darbas auditorijoje seminarų metu. Egzaminas raštu (uždarąjo ir atvirojo tipo klausimai ir užduotys, teksto analizė). Studentui leidžiama laikyti egzaminą tik tuo atveju, jeigu jis semestro metu praleido ne daugiau kaip 30% paskaitų, pratybų ar seminarų bei atsiskaitė visus numatytus tarpinius atsiskaitymus.

- gebės vertinti savo veiklos ir pasiekimų kokybę bei ją tobulinti.		
---	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Sintaksės sąvoka ir objektas. Sintaksės tyrimo aspektai. Sakinys ir žodžių junginys. Būdingieji sakinio požymiai.	4		2	2			8	7	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas. Nr. 1, 5-21. Nr. 3, 23-39.
2. Vientisinis ir sudėtinis sakiny. Lenkų kalbos sakinio žodžių tvarka. Sakinio stilistika, žodžių tvarka, žodžių junginiai, linksnių, prielinksnių, jungtuku vartojimas. Aktualioji skaida.	4		2	2			8	7	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas. Nr. 3, 78-94.
3. Dėmuo ir sintaksinis junginys; tradicinis sakinio dalių suvokimas (tarinys, veiksny, papildinys, pažyminy ir aplinkybė), jų raiškos būdai.	4		2	2			8	6	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas, pasirengimas I kontroliniam darbui; Nr. 3, 112-123.
4. Žodžių junginių samprata (derinimas, valdymas, šliejimas). Sintaksinė akomodacija, akomodacinės lenkų leksemų savybės.	4		2	2			8	7	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas. Nr. 4, 94-107.
5. Konotacija, predikatyvo semantikos ypatybės; argumentų tipai. Sakinio struktūros ir schemos sąvoka; beasmeniai sakiniai.	4		2	2			8	7	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas. Nr. 1, 67-94.
6. Sakinio semantinės struktūros komponentai (modališkumas, referencija), jų raiškos būdai. Modalinės nuosakos. Tiesioginės kalbos transformavimas į netiesioginę.	4		2	2			8	6	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas, pasirengimas II

									kontroliniam darbui; N. 1. 78-134.	
7. Sudėtinių sakinių tipologija; tradicinė ir semantinė klasifikacijos. Įvairūs išplėstinių sakinių tipai (jungtukiniai sakiniai, bejungtukiniai sakiniai, mišrieji sakiniai), jų sudarymo būdai.	4		2	2				8	8	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas. Nr. 2, 34-73.
8. Žodžių tvarka sakinyje, šiuolaikinės lenkų skyrybos ypatumai.	2			2				4	4	Teorinės literatūros analizė ir apibendrinimas, logiškas pateikimas; praktinės užduotys. Nr. 5, 103-128.
9. Pranešimas / rašto darbas	2		2					4	10	Teorinės literatūros skaitymas, informacijos paieška, darbo rašymas ir pristatymas.
10. Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas									8	Teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pranešimas, praktinių užduočių (pratimų) sprendimas, pasirengimas egzaminui
Iš viso	32		16	16				64	69	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
2 kontroliniai darbai	20 % + 20 %	pabaigus atitinkamą temą	10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Darbas auditorijoje per seminarus	10 %	visą semestrą	dalyvavimas diskusijoje, klausimų formulavimas, praktinių užduočių atlikimas. - atlikus 70 % seminarų užduočių – 1 balas - atlikus mažiau nei 70 % seminarų užduočių – 0 balų
Pranešimas/ rašto darbas pasirinkta tema	25 %	studijuojant atitinkamą temą/ semestro pabaigoje	Pranešimas vertinamas pagal šiuos kriterijus: Darbo struktūra: 0,5 balo - pranešimo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, dėstymas, išvados, literatūros ir šaltinių sąrašas); Darbo koncepcija (įvadas): 1 balas - aiškiai suformuluotas tyrimo tikslas (hipotezė) ir uždaviniai, pasirinkta tyrimo metodika (metodai, tyrimo medžiaga) atitinka tiriamą problemą ir tyrimo tikslą; Darbo turinys: 5 balai - tema atskleista išsamiai, remiamasi naujausia mokslinė literatūra, nėra dalykinių klaidų, darbo autorius lygina ir vertina įvairių autorių pozicijas; Minties rišlumas: 0,5 balo - mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai.

			Komunikaciniai aspektai (kontaktas su publika): 1 balas - kalba, mimika ir gestai orientuoti į klausytoją, pranešėja(s) bendrauja su publika, atsako į užduotus klausimus, diskutuoja; Kalba: 2 balai - dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai.
Egzaminas raštu	25 %	pabaigus semestrą	Egzamino darbą sudaro atvirojo tipo klausimai, rodantys dalyko kompetencijos lygį. 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

	Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra					
1.	Grzegorzczkova R.	1998	Wykłady z polskiej składni		Warszawa: PWN
2.	Klemensiewicz Z.	1999	Zarys składni polskiej		Warszawa
3.	Nagórko A.	2002	Zarys gramatyki polskiej		Warszawa: PWN
4.	Saloni Z., Świdziński M.	1981	Składnia współczesnego języka polskiego		Warszawa: Elipsa
5.	Podracki J.	1997	Składnia polska. Książka dla nauczycieli, studentów i uczniów		Warszawa: Elipsa
Papildoma literatūra					
	S. Urbańczyk, red.	1991	Encyklopedia języka polskiego (Wrocław 1991 i nast. wyd.)		Wrocław
	Z. Zaron	2003	Oddziaływania składniowe, „Prace Filologiczne” XLVIII, s.477-498.		Warszawa
	H. Wróbel	2001	Gramatyka języka polskiego		Kraków
	S. Dubisz, red.	1996	Nauka o języku dla polonistów, wyd. drugie, Warszawa 1996		Warszawa

Atnaujinta 2023-06-12

COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title	Code
Składnia języka polskiego	

Academic staff	Core academic unit(s)
Coordinating: prof. dr. Kristina Rutkovska Other:	Centrum Polonistyczne, Wydział Filologiczny Uniwersytet Wileński

Study cycle	Type of the course unit
Pierwszy (BA)	Obowiązkowy

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Kontaktowy (audytoryjny)	Semestr wiosenny (4)	Język polski

Requisites	
Prerequisites: Znać język polski \geq B1	Co-requisites (if relevant):

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	133	64	69

Purpose of the course unit

Głównym celem kursu jest rozwijanie umiejętności rozumienia i analizowania systemu języka polskiego na poziomie składniowym, dostrzegania związków między formami gramatycznymi a znaczeniem słów, analizy połączeń wyrazowych i zdań oraz, w razie potrzeby, porównywania ich ze analogicznymi zjawiskami w języku litewskim; ma on również na celu rozwijanie analitycznego i krytycznego myślenia, kształtowanie umiejętności pracy w grupie i pracy samodzielnej oraz chęci uczenia się, dążenia do jakości i jej oceny.

Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
Po zakończeniu nauki tego przedmiotu studenci: - zdobędą wiedzę o systemie składniowym języka polskiego; - potrafią opisywać, analizować i interpretować zjawiska języka polskiego w kategoriach składniowych, posługując się odpowiednią terminologią i metodami; - dostrzegać komponenty zjawisk składniowych i powiązania między nimi; - poprawnie posługiwać się podstawowymi pojęciami składniowymi, rozpoznawać typy zdań podrzędnych i ich równoważniki w różnych kontekstach, tworzyć zdania złożone i poprawnie posługiwać się nimi w mowie i piśmie; - potrafią porównać zjawiska składniowe języka polskiego z litewskimi oraz	Objaśniające i angażujące wykłady, metody badawcze (wyszukiwanie informacji, czytanie literatury naukowej), ćwiczenia praktyczne, przygotowywanie prezentacji, metody praktyczno-operacyjne w celu utrwalenia zdobytych umiejętności.	Egzamin pisemny (otwarte i półotwarte zadania praktyczne), w trakcie semestru: 3 prace kontrolne (zadania praktyczne), prezentacja, praca podczas seminariów. Egzamin pisemny (pytania i ćwiczenia zamknięte i otwarte, analiza tekstu). Studenci mogą przystąpić do egzaminu tylko wtedy, gdy opuścili nie więcej niż 30% wykładów, ćwiczeń lub seminariów w ciągu semestru i jeśli wykonali wszystkie zaplanowane zadania rozliczeniowe.

<p>zidentyfikować i wyjaśnić ich podobieństwa i różnice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafią wyznaczać cele oraz dobierać środki i metody potrzebne do wykonania zadania; - będą w stanie gromadzić i porządkować informacje z różnych źródeł; - potrafią planować czas i dotrzymywać terminów (wykonywać zadania na czas). 		
--	--	--

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
1. Pojęcie i przedmiot składni. Aspekty badań nad składnią. Zdanie i grupy wyrazowe. Charakterystyczne cechy zdania.	4		2	2			8	7	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych. Nr 1, 5-21. Nr 3, 23-39.
2. Zdania pojedyncze i złożone. Szyk wyrazów w zdaniu polskim. Styl zdania, szyk wyrazów w połączeniu wyrazowym, użycie spójników, przyimków i innych wykładników zespolenia. Aktualne rozczłonkowanie zdania.	4		2	2			8	7	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych. Nr 3, 23-39 Nr. 3, 78-94.
3. Czynniki semantyczne i składniowe; tradycyjne postrzeganie części zdania (zaimki, podmioty, dopełnienia, przysłówki i okoliczniki) oraz ich sposoby wyrażania.	4		2	2			8	6	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych przygotowanie się do I pracy kontrolnej; Nr. 3, 112-123.
4. Pojęcie związków wyrazowych (zgoda, rząd, przynależność). Akomodacja składniowa, właściwości akomodacyjne polskich leksemów.	4		2	2			8	7	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych. Nr. 4, 94-107.

5. Konotacja, semantyczne własności predykatu; rodzaje argumentów. Pojęcie struktury i schematu zdania; zdania bezosobowe.	4		2	2			8	7	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych. Nr. 1, 67-94.
6. Składniki struktury semantycznej zdania (modalność, referencja) i sposoby ich wyrażania. Typy zdań modalnych. Transformacja mowy bezpośredniej w mowę pośrednią.	4		2	2			8	6	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych przygotowanie się do II pracy kontrolnej; N. 1. 78-134.
7. Typologia zdań złożonych; klasyfikacje tradycyjne i klasyfikacja semantyczna. Różne typy zdań rozwiniętych (zdania z łącznikiem, zdania bez łącznika, zdania mieszane), metody ich tworzenia.	4		2	2			8	8	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych; Nr. 2, 34-73.
8. Szyk wyrazów w zdaniu, cechy współczesnej polskiej interpunkcji.	2			2			4	4	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do udzielania odpowiedzi na pytania teoretyczne, rozwiązywanie ćwiczeń praktycznych; Nr. 5, 103- 128.
9. Prezentacja/praca pisemna.	2		2				4	10	Czytanie literatury teoretycznej, wyszukiwanie informacji, pisanie i prezentowanie pracy rozliczeniowej.
10. Przygotowanie do egzaminu i przystąpienie do niego.								8	Czytanie literatury teoretycznej, przygotowanie do odpowiedzi na pytania o charakterze teoretycznym, przedstawienie prezentacji, wykonanie ćwiczeń praktycznych, przygotowanie do egzaminu.
Total	32		16	16			64	69	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
2 prace kontrolne	20 % + 20 %	Po zakończeniu odpowiedzi na temat	10 (doskonały). Doskonała, wyjątkowa wiedza i umiejętności. 95-100% zadań zostało wykonywanych poprawnie. 9 (bardzo dobry). Mocna, dobra wiedza i umiejętności. 85-94% zadań zostało wykonywanych poprawnie. 8 (dobry). Ponadprzeciętna wiedza i umiejętności. 75-84% zadań zostało wykonanych poprawnie. 7 (średni). Przeciętna wiedza i umiejętności, z niewielkimi błędami. 65-74% poprawnych odpowiedzi. 6 (zadawalający). Wiedza i umiejętności poniżej średniej z pewnymi błędami. 55-64% zadań wykonanych poprawnie. 5 (słaby). Wiedza i umiejętności spełniają minimalne wymagania. 51-54% zadań zostało wykonanych poprawnie. 4, 3, 2, 1. Nie spełnia minimalnych wymagań.
Praca w sali wykładowej podczas seminariów	10 %	Przez cały semestr	udział w dyskusjach, formułowanie pytań, wykonywanie ćwiczeń praktycznych. - 70% wykonania zadań warsztatowych - 1 punkt - mniej niż 70 % zadań seminaryjnych - 0 punktów
Prezentacja/referat na wybrany temat	25 %	podczas studiowania tematu/ na koniec semestru	Prezentacja będzie oceniana według następujących kryteriów: Struktura pracy: 0,5 punktu - struktura pracy jest przejrzysta i logiczna, zawiera wszystkie wymagane części (wstęp, wykład, wnioski, wykaz bibliografii i źródeł); Koncepcja pracy (wstęp): 1 punkt - cel (hipoteza) i założenia badania są jasno sformułowane, wybrana metodologia badawcza (metody, materiał badawczy) jest zgodna z problemem i celem badania; Treść pracy: 5 punktów - temat jest przedstawiony szczegółowo, wykorzystano najnowszą literaturę naukową, nie ma błędów merytorycznych, autor porównuje i ocenia stanowiska różnych autorów; Spójność myśli: 0,5 punktu - idee są przedstawione spójnie, logicznie i jasno. Aspekty komunikacyjne (kontakt z publicznością): 1 punkt - mowa, mimika i gesty są zorientowane na publiczność, prezynter(ka) wchodzi w interakcję z publicznością, odpowiada na pytania i dyskutuje; Język: 2 punkty - prezentacja w stylu naukowym, z szerokim zakresem struktur gramatycznych i słownictwa oraz poprawnym użyciem środków językowych.

Author (-s)	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication	Publishing house or web link
Required reading				
1. Grzegorzczkova R.	1998	Wykłady z polskiej składni		Warszawa: PWN
2. Klemensiewicz Z.	1999	Zarys składni polskiej		Warszawa: PWN
3. Nagórko A.	2002	Zarys gramatyki polskiej		Warszawa: PWN
4. Saloni Z., Świdziński M.	1981	Składnia współczesnego języka polskiego		Warszawa: Elipsa
5. Podracki J.	1997	Składnia polska. Książka dla nauczycieli, studentów i uczniów		Warszawa: Elipsa
Recommended reading				
S. Urbańczyk , red.	1991	Encyklopedia języka polskiego (Wrocław 1991 i nast. wyd.)		Wrocław

Z. Zaron	2003	Oddziaływania składniowe, „Prace Filologiczne” XLVIII, s.477-498.		Warszawa
H. Wróbel	2001	Gramatyka języka polskiego		Kraków
S. Dubisz, red.	1996	Nauka o języku dla polonistów, wyd. drugie, Warszawa 1996		Warszawa

Updated 12 June 2023